

16.05.2023

Putin er muligvis svagere, end vi forestiller os

Tegnene på at Putin er svækket, er mange.

Skrevet af

Jacob Kaarsbo

📞 +4525123486

✉️ jacob@thinkeuropa.dk

Kontakt

Jacob Kaarsbo

📞 +4525123486

✉️ jacob@thinkeuropa.dk

Trods en lang række militære tilbageslag på slagmarkerne i Ukraine over de seneste knapt 15 måneder har præsident Putins greb om magten hjemme i Rusland virket solidt. Grebet om sikkerhedsapparatet har betydet, at al spirende uro er slået ned med hård hånd. De sidste par uger har der dog været svaghedstegn. Er Putins hidtil ubrydelige panser mon ved at slå revner?

Prigozhin eskalerer til retorisk ragnarok

For det første har vi det stigende antal harcelerende videoer fra Wagner-gruppens leder, Jevgenij Prigozhin. De er gået fra at være kritisk totalteater til at være forbandende ragnarok. Og netop forbandelserne bliver skruet voldsomt op. Prigozhins kritik af det russiske forsvars ledelse, navnlig i skikkelse af forsvarsminister Sergey Shioigu og generalstabschef Valerij Gerasimov, er gået fra at være grovkornet til at være truende.

Den helt store optrapning kom den 9. maj, mens Putin sad og iagttog den noget falmende militærparade på Den Røde Plads i anledning af sejren over Nazi-Tyskland i 1945. I en klassisk konfrontatorisk video, hvor han omtaler den bureaukratiske forsvarsledelse som "forræddere", sagde Prigozhin pludselig: "hvad nu, hvis det er bedstefar, der er et røvhul?".

I Rusland er det normalt at bruge udtrykket "bedstefar" om Putin, og ud fra sammenhængen kan det ikke være andre, Prigozhin tænker på. Den sætning overskrider adskillige røde linjer. Dertil skal lægges, at Prigozhin dagligt lægger videoer op, hvor han nu varsler om Ruslands nederlag og i sidste weekend truede med at fjerne Wagner-styrkerne fra fronten ved byen Bakhmut.

I Rusland "falder" folk som regel ud af vinduer eller "forsvinder" for langt mindre. Hvis Prigozhins retoriske ragnarok fortsætter tyder det på, at Putin er markant svækket.

Putin må satse på tabere

For det andet siger det meget, at Putins loyale væbnere i toppen af Forsvaret, Shoigu og Gerasimov, fortsat har deres jobs. Måden, de to har stået i spidsen for invasionen af Ukraine på, har været en katastrofe fra ende til anden. Uanset hvilket skønmaleri de måtte male, når de mødes med Putin, kan det umuligt have undsluppet hans opmærksomhed.

Vi ved fra de første 10 måneder af krigen, at Putins snor til hans generaler er notorisk kort. Både generalerne Dvornikov og Surovikin fik blot tre måneder på posten som øverstbefalende, før de blev fjernet pga. mangel på sejre. Nu har Gerasimov haft kommandoen i fem måneder, og hans stort anlagte vinteroffensiv har været en katastrofe. De fleste steder skal fremrykningerne måles i meter fremfor kilometer, mens titusindvis af russiske soldater er dræbt og såret.

Fra start stod det klart, at Gerasimovs vinteroffensiv, der skulle erobre Donbas, ville slå fejl. Her på tv2.dk skrev jeg derfor allerede d. 17. januar, at Putin ville stå med to dårlige valgmuligheder i løbet af foråret. Enten skulle han fyre Gerasimov, eller også skulle han fortsætte med en taber. Putin holder normalt ikke fast i tabere, men når han ikke fyrer taberen Gerasimov, er det fordi, han bliver nødt til at holde fast i de tro væbnere, uanset deres kompetence – eller mangel på samme!

Det mystiske droneangreb på Kreml

Selv om omstændighederne omkring droneangrebet på Kreml i sidste uge ikke er klarlagt, er det et tredje tegn på, at Putin er svækket. Der er groft sagt to muligheder. Den første er, at angrebet blev udført af russiske oprørere eller en ukrainsk-støttet gruppe, der lancerede mindre droner inde fra selve Rusland. Den anden er, at det var et forfalsket angreb udført af en af de russiske efterretningstjenester.

Hvis det var den første mulighed, springer det især i øjnene, at Putin ikke har draget konsekvenser endnu. Angrebet bliver af mange set som en uhørt ydmygelse af Rusland på linje med dengang i 1987, da tyskeren Mathias Rust landede sit lille Cessna-fly på Den Røde Plads. Kort tid efter var både forsvarsministeren og chefen for Sovjetunionens luftforsvar fortid på deres poster. Hvis det vitterligt var et angreb på magtens centrum, og det ikke får konsekvenser, er det også et tydeligt svaghedstegn for Putin.

Ser vi på den anden mulighed, nemlig at en af de russiske efterretningstjenester har lavet et forfalsket angreb, er det også et tegn på svaghed. I givet fald skulle motivationen være at give Putin legitimation for at foretage en militært nødvendig, men politisk enormt kontroversiel mobilisering. Hvis Putin og efterretningstjenesterne er gået til den form for yderlighed og ydmyger sig selv for at kunne mobilisere, er det også et krisetegn.

Kreml forbereder nederlag

Et fjerde tegn på, at Putin er svækket, er, at stemningen i russiske medier er blevet meget dyster. Der tales nu åbent om nederlag i Ukraine, hvilket for kort tid siden kunne have ført til anholdelse overhovedet at antyde. Det gælder navnlig de såkaldte "militær-bloggere", hvor der er en udpræget stemning af nederlag. Det gælder ikke bare blogs tilknyttet Prigozhin og Wagner-gruppen, men over en bred kam. Som noget nyt er der nu åben uenighed mellem militærbloggerne og det russiske forsvarsministerium om fortællingen.

Derudover påstår det frie, russiske undergrundsmedie Meduza at ligge inde med en kopi af en instruks fra Putins præsidentielle administration til de statsstyrede medier. Her bliver de instrueret i, hvordan de skal præsentere militære nederlag for befolkningen. Ikke overraskende skal medierne fokusere på, at nederlagene skyldes, at det reelt er NATO, som Rusland er oppe imod, og at det truer selve Ruslands eksistens.

Putins svækkelse kan få betydning for den ukrainske offensiv

Svækkelsen af Putins autoritet kan få betydning for mulighederne for den ukrainske offensiv. Den seneste udvikling tyder på, at Ruslands styrker i flere frontafsnit er slidte. Hvis styrkerne samtidig fornemmer politisk uro, forøges muligheden for, at enheder knækker, og at det russiske forsvar i de besatte områder lider omfattende sammenbrud.

Det er endnu for tidligt at konkludere, at det vil ske, men krigen går ind i meget vigtige uger. Medmindre Putin lykkes med at holde stramt fast i tøjlerne, kan Ukraines offensiv komme til at gå hurtigere, end det så ud til for blot et par uger siden. De kommende uger vil vise, hvor galt det står til!